

→ SALUT. FUNDACIÓ SALUT EMPORDÀ

Disfàgia: la dificultat per a empassar

És un trastorn que requereix tractament, afecta la qualitat de vida de qui el pateix i provoca tensions psicològiques i socials tant en els pacients com en els familiars

Redacció | FIGUERES

■ La disfàgia és un trastorn que dificulta la deglució, obstaculitzant el pas dels aliments sòlids o líquids de la boca fins a l'estómac. Va més enllà de la complicació per empassar, ja que requereix tractament, afecta la qualitat de vida de les persones que la pateixen i pot provocar tensions psicològiques i socials tant en els pacients com en els familiars.

«Malgrat que a vegades les persones que tenen disfàgia no en són conscients, és un trastorn molt comú, especialment entre la gent gran. Pot aparèixer a qualsevol edat però s'estima que afecta al 30-40 % de les persones de 65 anys o més», explica la logopeda de la Fundació Salut Empordà, Sandra Vergara. I afegeix que «la seva prevalença és més elevada en pacients amb malalties neurodegeneratives, fins al 80 %, i en els que han patit un accident cerebrovascular com un ictus, essent del 40 %». Cal tenir en compte que, en els casos més greus, la disfàgia pot provocar deshidratació, pèrdua de pes i desnutrició, així com infeccions respiratòries per aspiració dels aliments o dels líquids (pneumònia), i fins i tot la mort.

Vergara alerta que «es calcula que el 80 % dels pacients amb disfàgia no estan diagnosticats ni reben cap tractament específic, per la qual cosa es considera una malaltia infradiagnosticada i infratractada». I finalment

remarca que «les complicacions es poden evitar amb diagnòstic precoç, tècniques de prevenció, tractament dietètic i nutricional adequat i rehabilitació. És per això que davant de qualsevol dubte, cal consultar amb el metge de capçalera».

DOS GRUPS DE DISFÀGIA

On es produeix?

- ◆ Orofàrinx o «alta» (boca o gola)
- ◆ Esofàgica o «baixa» (esòfag)

Quin és l'origen?

- ◆ Funcional o motora (per una alteració del funcionament dels músculs i els nervis que intervenen en el procés de deglució)
- ◆ Mecànica o obstructiva (deriva d'un trastorn orgànic de la faringe, l'esòfag o els òrgans propers)

LA DEGLUCIÓ

La disfàgia es produeix quan la persona té un problema en

qualsevol de les quatre fases del procés de deglució:

1. Els aliments es masteguen a la boca
2. La llengua empeny els aliments cap a l'esòfag
3. Els aliments es desplacen a través de la faringe
4. Els aliments passen de l'esòfag a l'estómac

SÍMPTOMES

- ◆ Tosi i baveig persistent durant o després dels àpats
- ◆ Canvis en la qualitat i el to de la veu (ronquera o afonia) després de la deglució
- ◆ Ennuegament o regurgitació
- ◆ Cansament
- ◆ Pèrdua de pes
- ◆ Altres símptomes: dolor en empassar, nàusees, acidesa i sensació de residu a la boca i/o la gola

CAUSES

- ◆ Problemes neurològics (Alzheimer, malaltia de Parkinson, esclerosi lateral amiotròfica (ELA), accident vascular cerebral o

traumatisme cranioencefàlic)

- ◆ Trastorns motors
- ◆ Alteracions musculars
- ◆ Malalties orgàniques (per exemple, els tumors)
- ◆ Malalties de la mucosa (per exemple, la del reflux gastroesofàgic)
- ◆ Altres factors: el propi procés d'envelliment, alguns medicaments, la cirurgia o el tractament amb quimioteràpia o radioteràpia

TRACTAMENT

Anirà en funció de la causa del trastorn i requereix la intervenció d'un equip multidisciplinari de professionals entre els quals hi ha dietistes-nutricionistes, logopedes, metges, infermeres i auxiliars d'infermeria. El tractament pot incloure:

1. Canvi d'hàbits alimentaris per mantenir un bon estat nutricional.
2. Teràpia de la deglució, per recuperar la capacitat d'empassar i evitar les complicacions respiratòries. Alguns

El vessant psicològic de la disfàgia

→ A part de totes les implicacions fisiològiques, diagnòstiques i terapèutiques de la disfàgia, cal tenir en compte també les que tenen a veure amb aspectes emocionals, socials i psicològics de la persona que la pateix.

«L'afectat pot arribar a refusar menjar en públic o a perdre el plaer en l'acte de menjar, la qual cosa empitjorarà la seva qualitat de vida i condicionarà la seva interacció social i la de la família. Fins i tot disfàgies considerades lleus poden provocar tensions psicològiques i socials que, a llarg termini, desemboquin en aïllament social», destaca la logopeda de la Fundació Salut Empordà, Sandra Vergara.

exercicis poden ajudar a coordinar els músculs i a reestimar els nervis que intervenen en el procés de deglució i també hi ha tècniques de col·locació dels aliments a la boca i del cos i el cap.

3. Dilatació endoscòpica. Consisteix a inflar un petit globus per eixamplar l'esòfag.
4. Medicaments. Les injeccions de toxina botulínica paralitzen els músculs tensos que impedeixen als aliments arribar a l'estómac i els inhibidors de la bomba de protons milloren els símptomes produïts per l'estrenyiment de l'esòfag.
5. Tubs d'alimentació, que només s'utilitzen en casos greus.

HORA NOVA

PERIÒDIC INDEPENDENT DE L'ALT EMPORDÀ

www.horanova.cat

CADA DIMARTS, L'ALT EMPORDÀ AL TEU ABAST

ENTREVISTES · NOTÍCIES · CULTURA · SALUT · ESPECTACLES

OPINIÓ · REPORTATGES · ESPORTS

Llegeix-nos també a la nostra web **www.horanova.cat**